

● اختراع اولین ساعت

ما برای آنکه زمان دقیق را بدانیم از ساعت استفاده می‌کنیم، اما این وسیله از اوّل وجود نداشت. اولین ساعت را مصری‌ها اختراع کردند و به آن ساعت آفتابی می‌گفتند. ساعت‌های آفتابی سایه‌هایی را به وجود می‌آورند که مردم به وسیله‌ی‌شان می‌توانستند زمان دقیق را تشخیص بدهند. ساعت‌های دیگری هم اختراع شدند مثل ساعت شنی و ساعت آبی. با پیشرفت جهان انسان‌ها توانستند ساعت‌های دقیق‌تری را اختراع کنند، درست مثل ساعت مچی که به دست‌تان بسته‌اید.

● اولین تقویم چه‌طوری به‌وجود آمد؟

دانشمندان می‌گویند، مردم در ۶هزار سال پیش، از ماه به عنوان یک تقویم استفاده می‌کردند یعنی با نگاه کردن به آن و کوچک یا کامل شدن ماه متوجه تغییرات روزها و حتی ماه‌ها می‌شدند. زمان دقیق کاشتن و برداشت و درو کردن محصولات برای کشاورزان خیلی مهم بود. مصری‌ها اولین کسانی بودند که سال را با دقت اندازه گرفتند. آن‌ها می‌دانستند بهترین زمان برای کاشت محصولات بعد از خروشان شدن رود نیل است. در همان زمان ستاره‌ی مخصوصی پیش از طلوع خورشید در آسمان دیده می‌شد. پس ۱۲ ماه را حساب کردند تا بدانند رود نیل دوباره چه زمانی خروشان می‌شود تا بتوانند محصولات خود را بکارند. مصری‌ها سال را به ۱۲ ماه و هر ماه را به ۳۰ روز تقسیم کردند. به این صورت اولین تقویم ساخته شد.

● سال کیبسه چیست؟

همان‌طور که می‌دانید هر یک سال چهار فصل دارد. وقتی هرچهار فصل تمام می‌شد، مردم متوجه می‌شدند که یک سال تمام شده است. از نظر علمی یک سال وقتی اتفاق می‌افتد که زمین یک دور کامل به دور خورشید بزند. البته زمین به دور خود

هم می‌چرخد. یک دور کامل زمین به دور خود ۲۴ ساعت طول می‌کشد یعنی یک روز و یک دور کامل به دور خورشید ۳۶۵ روز طول می‌کشد و این یعنی یک سال. در زمان‌های گذشته مردم تمام این چیزها را حساب کردند و متوجه شدند که یک روز ۲۴ ساعت و یک سال ۳۶۵ روز است. اما گاهی وقت‌ها فصل‌ها یک روز دیرتر شروع می‌شدند. شاید ندانید که هر یک سال ۳۶۵ روز و ۶ ساعت است. بله، دقیقاً همین‌طور است! مردم در زمان قدیم به آن ۶ ساعت توجه نمی‌کردند. همین ۶ ساعت موجب جابه‌جایی فصل‌ها می‌شد و حتی زمان دقیق سال جدید را تغییر می‌داد. مردم قدیم وقتی این موضوع را فهمیدند، آن ۶ ساعت‌ها را به دقت حساب کردند و متوجه شدند هر ۴ سال که می‌گذرد این ۶ ساعت‌ها با هم جمع می‌شوند و یک شبانه‌روز را به‌وجود می‌آورند یعنی ۲۴ ساعت. هر چهار سال یک‌بار این اتفاق می‌افتد که به آن سال، سال کیبسه می‌گویند. یعنی سال کیبسه ۳۶۶ روز می‌شود. حتماً حالا دیگر متوجه شده‌اید زمان برای ما انسان‌ها چقدر اهمیت دارد، اگر نمی‌دانستیم الان دقیقاً چه روزی و حتی چه ساعتی است، نمی‌توانستیم کارهای خودمان را درست و به موقع انجام بدهیم.

ما خیلی خوش‌شانس هستیم که انسان‌ها در زمان‌های قدیم باهوش بودند و تمام این اطلاعات را به دست ما رسانده‌اند.

۵

شماره ۴۸
اتیر
۱۴۰۱

درفتهای
علمی